

College B&W

Raadsinformatiebrief

De leden van de gemeenteraad

datum 1 oktober	zaaknummer nvt	uw brief/kenmerk
behandeld door R. Kuipers	doorkiesnummer 06 - 21476153	bijlage(n)
onderwerp Rechtszaak gemeente Rheden - Alliander NV over eeuwigdurende lening		

Beste raadsleden,

In deze brief gaan wij in op de eenzijdige opzegging van Alliander van een geldleningsovereenkomst die Alliander met de gemeente Rheden heeft afgesloten. Het opzeggen van deze lening leidt tot een structureel nadeel van € 0,2 miljoen. Gezien de achtergrond van de overeenkomst gaan wij niet akkoord met deze opzegging. Het afgelopen jaar hebben wij diverse malen initiatief genomen om op een minnelijke wijze met Alliander tot een oplossing te komen. Dit is helaas niet gelukt, waardoor de gang naar de rechter onvermijdelijk blijkt. Wij hechten eraan u vooraf goed te informeren op dit dossier.

Achtergrond van de lening

Tot 1997 was de gemeente Rheden aandeelhouder van NV NUON VNB Beheer. In 1997 wenste NV Nuon Energie-Onderneming (nu: Alliander N.V., "Alliander") voor Gelderland, Friesland en Flevoland de aandelen van de gemeenten over te nemen. Aanleiding voor NUON was dat dit vanuit fiscaal oogpunt aantrekkelijker was. De gemeenten hadden hierbij de keuze tussen twee alternatieven:

Alternatief 1: een hoge jaarlijkse rentevergoeding voor een (in principe) niet- aflosbare lening, gebaseerd op een hoog vast rentepercentage en een relatief lage overnameprijs in vergelijking tot Alternatief 2: een lagere jaarlijkse rentevergoeding dan in alternatief 1, gebaseerd op een hogere overnamesom. Bij dit alternatief had Alliander na een bepaalde periode recht op vervroegde aflossing.

Alliander bood de gemeenten deze alternatieven, zodat gemeenten een passende optie konden kiezen; danwel een structureel hoge jaarlijkse uitkering, danwel een groot bedrag ineens. Omdat de rentevergoeding in plaats zou komen voor de dividendvergoeding, heeft de gemeente Rheden destijds gekozen voor alternatief 1. De gemeente heeft Alliander een eeuwigdurende lening verstrekt van € 2,0 miljoen tegen 10% rente. De jaarlijkse rente opbrengst van € 0,2 miljoen is structureel een belangrijk dekkingsmiddel voor onze begroting. Ook de gemeente Apeldoorn en Brummen hebben voor alternatief 1 gekozen. De reden hiervoor was hetzelfde; dit alternatief biedt de garantie op een continue hoge jaarlijkse uitkering. Verder heeft de provincie Friesland een vergelijkbare lening in haar boeken staan. Naast deze lening heeft de gemeente Rheden nog een gering belang van 0,043% in Alliander. Het jaarlijkse dividend hiervan bedraagt ca. € 40.000.

Opzegging van de lening door Alliander

In de overeenkomst die tussen de gemeente Rheden en Alliander is gesloten is opgenomen dat de geldlening een onbepaalde looptijd heeft, tenzij beide partijen in overleg anders besluiten. De partijen zijn bij het aangaan van de overeenkomst dus duidelijk geweest over hoe zij de looptijd en de aflossing willen regelen. Alliander heeft echter bij brief van 31 augustus 2020 aangekondigd

de lening per 1 augustus 2021 vervroegd te gaan aflossen. Vanwege de hoge rente van deze lening in vergelijking met de huidige lage marktrente en de opgaven die zij zich gesteld ziet in het kader van de energietransitie is deze lening voor Alliander niet meer aantrekkelijk. Dit zijn echter omstandigheden die op grond van de geldleningsovereenkomst voor rente en risico van Alliander behoren te blijven. Het enkele feit dat het rentepercentage Alliander niet meer bevalt, brengt in geen geval met zich dat de geldleningsovereenkomst kan worden opgezegd. Bovendien is duidelijk dat de gemeente Rheden ook grote opgaven heeft in het kader van de energietransitie en dat de jaarlijkse rente inkomst noodzakelijk is om onze begroting sluitend te houden. De intentie van de overeenkomst met de keuze tussen alternatief 1 en 2 was heel duidelijk en Alliander kan deze niet eenzijdig opzeggen. Bij de beoordeling van de overeenkomst hebben wij ons laten bijstaan door Nysingh advocaten en zijn we samen opgetrokken met de gemeente Apeldoorn en Brummen. Alliander heeft namelijk ook bij deze gemeenten de lening opgezegd in eerste instantie per 1 augustus 2021, later per 1 oktober 2021.

Waar de gemeenten diverse pogingen gedaan hebben om tot een minnelijke oplossing te komen waaronder zeer recent een bestuurlijk overleg, volhardt Alliander in haar opzegging. De aanpak van Alliander en het volhouden van de opzegging, doet naar onze mening geen recht aan de oorsprong van de lening en geeft bovendien te weinig uiting van respect richting de aandeelhouder.

Alliander heeft het aflossingsbedrag op 1 oktober teruggestort, waardoor een gang naar de rechter voor ons onvermijdelijk is. Wij betreuren deze gang van zaken ten zeerste, maar zien ons hiertoe echter helaas genoodzaakt omdat wij niet kunnen instemmen met het verdampen van onze structurele rente inkomst van € 0,2 miljoen.

Verzoek aan aandeelhouders voor kapitaalversterking

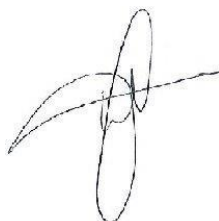
Naast hetgeen hierboven is geschetst, heeft Alliander aan alle aandeelhouders het verzoek gedaan om bij te dragen in de versterking van de kapitaalstructuur. Dit in verband met de opgaven die zij ziet voor de financierbaarheid van de energietransitie. Alliander wil overgaan tot de uitgifte van een reverse converteerbare hybride obligatielening ter grootte van € 600 miljoen, met een minimale ondergrens van € 550 miljoen. Ook de gemeente Rheden is verzocht bij te dragen voor een bedrag van € 258.707. De deelname aan deze lening is vrijwillig.

Tot slot, de gang naar de rechter blijkt onvermijdelijk omdat Alliander in haar standpunt volhardt. Wij hebben gemeend u nu te informeren, mede omdat Alliander heeft aangegeven hiermee wellicht de publiciteit te gaan opzoeken. Als dat het geval is, zullen wij passend reageren. Mochten er ontwikkelingen zijn dan houden we u op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.